

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 KEDD szeptember 9.

213-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA 6 FILLER

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KORUT 19. SZÁM

A megújhadt 67

Gróf *Andrássy* Gyula egy nagy hibát készül jóvátenni. Azt a nagy hibát, amelyet az alkotmánypárt felosztásával követett el. Végzetes kár volt a 67 legértékesebb elemeit átengedni az ó-szabadelvéknek, akik közé keveredvén, maguk is ordító farkasokká lettek. Most, amikor a *Khuen—Lukács—Tiszaféle trifólium* végig gázolt a nemzetben, *Andrássy* veri mellét: mea culpa, mea maxima culpa s minden erejét megfeszítve igyekszik ismét sorakoztatni a *Deák Ferencz* művének meg nem romlott követőit. Nem tudjuk még, mennyiben s mennyire fog ez sikerülni, reméljük azonban, hogy a vasárnapi megalakulás biztató jele lesz a 67 megújhadtjának s így talán mégis jóváteheti *Andrássy* azt, amit 1910-ben elvétett. Nem is neki kívánjuk ézt, hanem az országnak, amely már nem tudja tovább elviselni a mungó-jármót.

Az *Andrássy*-párt vasárnapi országos gyűlésére az ország különböző részeiről több mint hétszázán jelentkeztek az előkészítő-bizottságnál. A gyűlés elnöke dr. *Hecht* Ernő ferenczvárosi ügyvéd lesz, aki az egybehívók között is szerepel. Az ő rövid megnyitója után gróf *Andrássy* Gyula kifejti a pártalakulás szükségességét és előterjeszti *határozati javaslatát*, amelyben egyuttal az új párt programja is benne foglaltatik.

Amint a vidéki jelentkezésekből és a főváros polgárságának érdeklődéséből következtethető, nem a *Ferenczvárosi Polgári Kör* helyiségében tartják meg a gyűlést, nehogy a választók számai kiünn rekedjenek, hanem valószínűleg a *Bakáts-téren*. Erre a gyűlésre az előkészítő-bizottság meghívta az összes jelentkezőket. Azoknak pedig, akik közvetlenül gróf *Andrássy*nál részt személyesen, részint írásban jelentették be az új párthoz való csatlakozásukat, a pártvezér külön is küldött meghívót.

Az *Andrássy*-párt képviselőtagjairól és azok számáról különböző hírek vannak forgalomban állandóan. Azonban ezek nagyrésze csak kombináció, mert *Andrássy* mindezekig nem tett hivatalos nyilatkozatot arról, hogy kik csatlakoztak pártjához. *Andrássy* egyébként holnap reggel *Tiszadobról* Budapestre érkezik, az egész hetet a fővárosban tölti s ez idő alatt tanácskozni fog az új párt vezető tagjaival.

A vasárnapi gyűlésre *Springer* Ferencz külön levélben hívta meg a ferenczvárosi polgárságot, amely külön is megszerveztetik.

Az *Andrássy*-csoport klubja, az Országos Club választmányja e hónap 9-én, kedden este fél 8 órakor választmányi ülést tart. Tárgy: *Új tagok felvétele*. Az új tagok között szerepelnek: *Vázsonyi* Vilmos, *Székely* Ferencz, *Székely* Aladár, *Márkus* József, *Bródy* Ernő, *Pető* Sándor és mások.

Dr. *Bárczy* István

a főváros kitünő polgármestere, aki *Meltai* Ferencz elhalálása óta a főpolgármesteri teendőket is végzi. A *Meltai* főpolgármesterségét megelőző interregnum alatt is őt bízta meg a kormány a főpolgármester helyettesítésével, erről a tisztségéről azonban a kormánynak az adókérdésben tanusított fővárosellenes magatartása miatt lemondott.

Tárgyalások Drinápolyért

Nem lesz új háború — Bulgária elrendelte a leszerelést

Megkezdődtek a bolgár-török béketárgyalások s hogy ezek a tárgyalások mennyire nem bírnak nagy fontossággal s hogy mennyire el van döntve *Drinápoly* kérdése, azt bizonyítja a következő bolgár távirat: A hadügyminisztérium elrendelte a hadseregnek a békelétszámra való leszállítását. Tehát bizonyos, hogy a *drinápolyi* kérdésből nem lesz háború:

Táviratainkat a balkáni eseményekről itt adjuk:

A bolgár-török tárgyalások

Konstantinápoly, szeptember 8. A török békedelegátusok vasárnap délelőtt a hadügyminiszterrel tárgyaltak. Híre jár, hogy ez alkalommal a tárgyalási program megállapításával foglalkoztak.

A bolgár delegátusok nyilatkozatai kapcsán a sajtóban megjelent hírekkel szemben félhivatalosan hangsúlyozzák, hogy az alkudozás teljesen hiábavaló dolog volna. *Törökország teljes mértékben ragaszkodik követeléseihöz, amelyek szerint Dimotika, Oriakőj és Kirkkilissze a törököké marad*. A török-bolgár antantra vonatkozó kombinációt a török sajtó hűvösen fogadja.

A vasuti kérdést illetően jól értesült körök azt hiszik, hogy *Törökország ragaszkodni fog a stratégiai szempontból fontos pontok birtokához*.

A dohányjövedék ma 1 és félmillió frankot ulalt át a kincstárnak.

Konstantinápoly, szeptember 8. Jól értesült török körök kijelentik, hogy a görög delegátusoktól származó ellenkező lapjelentések dacára is a tárgyalások azon az alapon fognak folyni, amelyet előzetesen megállapítottak *Nacsevics* bolgár megbízottal és amelynek értelmében a *Maricza* balpartja, továbbá *Drinápoly* körül a város védelmére elegendő terület a törököké marad.

Harcok Drinápolyban

Szófia, szeptember 8. Illetékes helyre olyan hírek érkeztek, hogy *Drinápolyban az új-törökök és ó-törökök közt erős összeütközések voltak*. Több tiszt meghalt. *Enver* bey, aki szintén részt vett a csetepatéban, szintén megsérült a kezén.

Pénz Törökországnak

Konstantinápoly, szeptember 8. A porta a washingtoni török nagykövetség közvetítésével amerikai pénzzindikátussal tárgyal 150 millió frank kölcsön felvétele ügyében. A kölcsön 5 százalékkal kamatozna. Híre jár, hogy már megállapodásra is jutottak.

A király Schönbrunnban

A király ma délután ischli nyaralását befejezve Bécsen át Schönbrunnba utazott. Tegnap reggel az ischli kastély kápolnájában misét hallgatott, délután 3 órákkal volt pedig az utolsó családi ebéd. A távozó királyt Ischiben meleg és nagy ovációkban részesítette a közönség. A király néhány notabilitást megszólítással tüntetett ki és a vonat indulásáig a szalonkocsi ablakában szalutálva köszöntötte meg az üdvözléseket. A penziagi pályaudvart is sűrűn ellepte a közönség és a Schönbrunn felé vivő uton virágokkal és zászlókkal voltak a házak felújítva. A királyt a schönbrunni kastély udvarán Weisskirchner polgármester fogadta, akivel a király elbeszélgetett. Majd gyalog áthaladt a kastély udvarán és lakosztályába vonult.

Bogdanovics patriárka tragédiája

Öngyilkos lett vagy szerencsétlenül járt?

Most már egészen bizonyos, hogy a szerbek tragikus sorsu egyházfejedelme, a daliás Bogdanovics Luczián, a sebesrohanású Ache vízesése között lelta halálát. A kutatás ugyan teljes bizonytalanságban tapogatózik: azonban az, hogy megtalálták a patriárka kalapját a beszakadt hidon és hogy véres ruhafoszlányokat találtak a patakban, melyekről kétségtelenül megállapítható, hogy Bogdanovics ruházatából valók, bizonyossá teszi, hogy a szerencsétlen ember megzavarodott agyvelővel a patakba zuhant. A további nyomozás van hivatva megállapítani, hogy öngyilkosságról, balesetről vagy pláne — mint némely lázas agyvelő gondolja — büntényről van-e szó. Részletes híreinket az alábbiakban adjuk:

A betört hid és az elhagyott kalap

A Gasteintól öt méternyre fekvő Böckstein mögött elterülő erdőben, közvetlenül a böcksteini aranybánya társaság igazgatósági épülete fölött van az Aussichtsberg. A Gewerkschaft Rathausberg egyik mérnöke a gyár felé vezető uton haladva, meglepődve látta szerdán, hogy Böcksteintől a Nasfeld felé vezető vonal mellett, negyedóránira Böcksteintől, az úgynevezett Ankogelaussicht alján, az Ache-patak kis sziklahidjának külső korlátja ketté tört. A dolognak nem tulajdonított jelentőséget, mindamellett megparancsolta Bacher Péter bányaácsnak, hogy javítsa meg a ketté tört korlátot, nehogy valamely turista szerencsétlenül járjon. Bacher eleget tett a parancsoknak, elment a hida cskához, de még mielőtt munkához kezdett volna, egy megviselt, összehorpadt keménykulapot talált. Megállapították, hogy a laposfedelű csilinder egy badgasteini kereskedőtől: Brabecz Ignácztól való. Brabecz felismerte a kalapot és pontosan emlékezett arra, hogy Bogdanovics Luczián eltűnése előtt vásárolta nála.

Öngyilkosság vagy merénylet?

A katasztrófa pontjától hat méternyre egy pad van, amelyen dr. Vaszilievics Emil csokoládétől való staniolpapírt talált a csokoládégyár márkájával. Ennek a mását a patriárka szállóbeli lakásán találták meg. Ebből nyilvánvaló, hogy a szerencsétlen ember életének utolsó óráiban csokoládét evett és ami fontosabb, ez bizonyíték arra, hogy a sziklafal tetejéről vetette le magát, vagy bukott le a mélységbe. Néhány lépéssel odébb, a sziklafal külső részén, közvetlenül a meredély fölött pedig egy névjegy feküdt, melyen néhány cizillbetűkkel írott jegyzet volt. A névjegy egy Karlovac Vjuko nevű dalmáciai diák nevére szólt. A névjegyen levő kézírás, a patriárka öccsének állítása szerint, nagyon hasonlít az eltűnt kezírásához. Ebből sokan arra akarnak következtetni, hogy Bogdanovics merénylet áldozata lett. Ezt a kalandos kombinációt ugyan semmilyen pozitív körülmény nem támogatja és nem is valószínű. A katasztrófában egyedül az kétes, hogy vajon öngyilkos lett-e a szerencsétlen, elborult elméjű főpap, vagy baleset áldozata?

Igen fontos körülmény, mely az öngyilkossá-

got ugyyszólván bizonyossá teszi, a következő: A patriárka hétfőn tünt el. Kedden egy mérnök még épségben látta a karfát, csak szerdán reggel találták azt összetörve. A főpap a hétfőről keddre virradó éjszakát megzavarodott elmével a szabadban töltötte, hogy ez így van, igazolja egy Becker nevű bányatisztviselő felesége, aki jelentkezett és elmondotta, hogy kedden látta a patriárkát felkapaszkodni az Ankogel-Aussichtra. Ez néhány méternyre a katasztrófa színhelyétől történt. A patriárka ekkor tovább haladt a hegyoldalra és mikor az Alpenhütte szobaleánya figyelmeztette, hogy erre nem folytathatja az utat, visszament az Ache fölött lévő padig, ott leült, csokoládét evett és akkor következett a végzetes hat lépés. Mindent összevetve, annyi egészen bizonyosra vehető, hogy a patriárkának szándékosan le kellett tértnie a rendes útról, hogy eljuthasson oda, ahol harminc méter magas függélyes sziklafalon zuhan alá az Ache.

A nyomozás

Mihelyt bizonyossá lett, hogy a patriárka a patakba fullt, csákányos és szigonyos emberek indultak az Ache sodrának átkutatására.

Straubinger Károly polgármester hatszáz korona jutalmat tűzött ki annak, aki megtalálja Bogdanovics Luczián holtestét.

A nyomozás újabb támpontokkal szaporodott vasárnap este. Este hét órákor jelentés érkezett a szomszédos Hofgasteinból, hogy ott véres ruhafoszlányokat találtak az Ache vizében. A talált fehérnemű- és ruhafoszlányokban Bogdanovics Milos határozottan felismerte testvérbátyja tulajdonát. A fehérneműfoszlányban benne van a kereskedő jegye is, akinél Bogdanovics vásárolt. Kutatás közben dr. Vaszilievics megtalálta a patriárkának azt a felöltőjét, esernyőjét és kalapját, melyeket augusztus 21-én hagyott el, mikor először érte baleset.

Ma reggel hat órákor több automobilon utnak indult a kutató expedíció Salzburgba s Salzach tól kezdve felfelé kutatják az Ache medrét. Délig azonban nem találtak semmit. Estére be akarják fejezni a patak átkutatását Salzburgtól Hofgasteinig.

A patriárka vagyona

Joannovich Pál miniszteri tanácsos, aki mint kormánybiztos Karlóczára érkezett, ma intézkedett, hogy az egyházi és patriarkatusi vagyonról zár alá helyezzék. Utasította az összes alkalmazottakat, hogy a mai naptól kezdve a számadásokat elkülönítve vezessék és figyelmeztette a tisztviselőket, hogy az adminisztrátor kinevezéseig kizárólag neki tartoznak felelősséggel. Azonkívül a kormánybiztos a helyettesítésre vonatkozólag is intézkedett. A patriarkatusi palota kapuit, egynek kivételével bezárta, esendőri különítményt rendelt Karlóczára és fokozottabb intézkedéseket tett Karlóczán s a däljai uradalomban. A patriárka lakosztályát is peesét alá helyezte, mert az iróasztalban és a pénztárszekrényben nagyobb összegű értékpapírok vannak. A kormánybiztos intézkedett, hogy mindazok a pénzüntézetek, ahol a patriárkának betétei vannak, kifizetéseket ne eszközöljenek és a folyószámlák aktív és passzív állományát közölik vele. Az intézkedéssel kapcsolatban megadta az utasításokat a további számvitelre nézve. Az udvari hivatalnokok és a többi személyzet megmaradnak állásaikban. Joannovich kormánybiztos ma Budapestre utazott. Visszatérése után leltározni fogják a metropolita egész vagyonát.

Kisiklott katonavonat

— Több katona áldozatul esett —

A francia őszi hadgyakorlatok szeptember elseje óta tartanak. A csapatokat naponként hozzák a vonatok. Párisi jelentés szerint tegnap egy különvonat szállította a 96-ik gyalogezred katonáit a terep felé. A katonai vonat Montpellier állomás közelében kisiklott. Három vagon teljesen összeroncsolódott. A kisiklás következtében egy altiszt meghalt, tizenkét katona súlyosan mesebesült, akik közül háromnak az állapota válságos.

A kolera

— Vészhierek mindenfelől —

A koleraveszedelem utóbbi vészhiereit alábbi tudósításainkban adjuk:

Koleragyanus esetek a Hajduságon

Debreczenben, Hajdumegye alispánjához a megye több részéből gyanus eseteket jelentettek. Püspökladányban koleragyanus tünetek között megbetegedett Vig Gábor tözérezredbeli káplár. Vig Gábor a dalmáciai Teoso városban teljesített szolgálatot s pár nap előtt tért haza. Beszállították a járvány-kórházba. Lakását fertőtlenítették. Hajdúhadházon is észleltek koleragyanus esetet. Bartha Eszter munkásasszony megbetegedett meg tegnap kolerás körülmények között. Kovács Gyula alispán Hajdúvármegye határszéléről is kapott jelentéseket arról, hogy a Tisza vizét a Latorca és Bodrog folyók megfertőzték.

A sátoraljaujhelyi kolera

Sátoraljaujhelyen a Tisza, Bodrog és Latorca vizének használatát beállították. Eddig két esetben állapították meg a kolera.

A délvideki kolerások

Zombori jelentés szerint Bácsszenttamáson Te-luska Rozália koleragyanus tünetek között meghalt. Az Országos Bakteriológiai Intézet megállapította az ázsiai kolera. Gyanus tünetek között megbetegedtek még Sas Istvánné, Solti Gábor, Karnár Pálné, Abrahám Anna és Titeli Katalin.

Koleragyanus betegek Budapesten

Egyelőre még semmi bizonyosat nem lehet tudni. Lehet, hogy tényleg az ázsiai rémütös fel a fejét, de lehet, hogy csak egyszerű kis mérgezésről van szó. Annyi tény, hogy koleragyanus tünetek között megbetegedett embereket viteltek be Magyarevits Mladen tisztiorvos a Szent Gellért-kórházba. Ezek: Paller Ignác 53 éves cipész, a felesége, fia, Paller Zoltán 18 éves kereskedelmi iskolai tanuló, leánya, Paller Amália 20 éves hivatalnoknő és a családnál lakó Grosz Dezső 25 éves kirkatrendező és Rosenberger Lajos ezimír. Bevitték azonkívül Paller Samut is, akin azonban koleragyanus tünetek nem mutatkoztak.

A tisztifőorvos közbelépésének historikuma a következő: A Teleki-tér egyik melékutezájában, a piszkos és szűk Lujza-utca 1c számú ház első emeletének 12. számú lakásában lakott Paller Ignác cipész a családjával és albérlőivel. Még csütörtökön levágott csirkét vettek szombatra. A csirke husa már pénteken megrothadt, úgy, hogy pénteken este a család már a rothadt húsból vacsorázott. Szombaton reggel erős gyomor- és diarrhoe és a kolera gyanus tünetei mutatkoztak a család tagjain, mire elhívták a Teleki-tér 5. szám alatt lakó dr. Fischer Lajos orvost. Az orvos — állítólag — nem vette komolyan a dolgot. A mentők azonban koleragyanus tüneteket konstataáltak, mire a Szent Gellért járványkórházból dr. Magyarevits Mladen tisztifőorvos és a VIII. kerületi tisztiorvos vezetésével hat kocsi jött ki a betegekért, akiket külön kocsikban vitték be a járványkórházba. Dr. Magyarevits Mladen tisztifőorvos nyilatkozata szerint súlyos koleragyanus tünetek konstataálhatók a betegekben.

Késő éjjel jelenté tudósítónk: Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a vizsgálat megállapította, hogy nem kolera, hanem egyszerű husmérgezésről van szó. A cipész családja és az albérlők ünnepi lakomát csaptak, így került az asztalra a romlott hus. Elővigyázatossági intézkedésből mégis hat külön fertőtlenítő kocsit vitték el őket és Bartha VIII. kerületi tisztiorvos intézkedésére a kórházban is elkülönítették mindnyájukat.

TÁVIRATOK

Japán Kína ellen

Tokió, szeptember 8. Tegnap este nagy tömeg vonult a külügyminiszterium palotája elé, hogy a nankingi események miatt tüntessen. Mint-hogy a miniszter nem volt a palotában, a hatóságok nem akadályozták meg a tüntetést, amely az egész éjjel folyl.

Ünnep a szeri pusztán

— Hódolat Árpád vezér emlékének —

(Saját tudósítónktól.) A magyar nemzet történetében legendás emlékeztető a szeri-puszta, mely Csongrád megye határában Szegedtől 30 kilométerre fekszik és kocsin közelíthető meg. A honfoglalás harcainak dicsőséges megvívása után Árpád és a nemzetségek vezetői (az első igazi „nemzeti urak”) itt tartottak áldozást. A szeri-pusztán költötték meg a „vérszerződést”, melyvel ezeréves alkotmányunkat, nemzeti életünket megalapozták... Még az Árpád-királyok idején „monostor” épült ide sugár tornvos templommal. Harcias századok fergetelei lerombolták a monostort, a szeri csonka sugár-torony is csak csonka fala maradt fenn. Dülledező bus romok a szeri-pusztán, elhalványult emléktörödékek a keserű magyar nép lelkében voltak haldokló mécszláng villanásai honalapító fehérlovas „Árpád apánk” felséges, harczokra lelkesítő emlékezetének, midőn — e sivar korban — tisztavérű szegedi magyarok több, mint évtizedje felgyújtották ismét a szeri „oltár” tüzet és megalakították az országos jelentőségű „Pusztaszeri Árpád-Egyesületet”, mely azóta minden év szeptember havának első vasárnapján ünnepre gyűl ki a pusztára. Tartottak itt már olyan ünnepeket is, midőn az ország minden részéből, főként a környék gyönyörű magyar földműves népének részvételével, 30—40 ezeren is elzarándokoltak ide. Az „ezredév” alkalmából tiszteletgerjesztő „emléket” is állítottak fel itt annakidején. Az Árpád-Egyesület megalakulása óta ennél a múlttal folynak le azok az elandalító, könyeket fakasztó szépséges szeri-ünnepek. Az őszi aranypiros, selymes lágú, tündökletes színeivel még lelekrehatóbb az Alföld pusztáin. Napfényes időben ilyenkor illatozik a magyarföld... Ez őszi esendes, felséges tájék szépségeinél csupán azok a bátor nézésű férfiak, barnapiros magyar férfiak és nők remekebbek, akik a környék, tiszamenti puszták tanváiból, falvából tízezzrel zarándokolnak el ide. Ezeknek a hőmegeknek a lelkében most már kiolthatatlanul ég és világít az öröklős nagy „elhívás” felől, mely a magyar nemzettel Árpád vezérrelével e földre hozta... Ha mi idefent csüggedezünk is, alkudozunk is kincseink felől, e kemény parasztok nyoszolyáiból győzhetlen bűvös erővel támadnak fel, sorakoznak elő Árpád vezér rettenetes katonái, kik békében munkájokkal, hadviselés idején fegyverökkel fentartják e hazát — bár az ördögök el-

len is — további évezredekig édes magyar hazának...

Most vasárnap is ilyen lelket megejtő enyhe, szép őszi nap kedvezett a pusztaszeri ünneplőknek. A sugarktól beragvott mezsőségen már reggel felzendült a szegedvidéki magyar nép önértetes, öntudatos ezreinek ajkán az édesbus, régi magyar egyházi énekek és az „évezredes emlék” oltáránál a hazafias Várhelyi József szegedi hanonok-plébános, emlékeztetőn a pusztára „táltosainak” hajdan-kori áldozására, mély hatású táborig misét tartott. A magyar hazájáért, magyar nemzetéért imádkozó magyar papnak „amenjére” sok ezernyi torokból áhitattal zugtak fel a „hümmusz” borongós hangjai... Majd az alkalmi költemények, ünnepi beszéd, záróbeszéd, (előbbi Kun Béla országgyűlési képviselő, utóbbi, mint más években is, az ismert Zseny József halasi földbirtokos tartotta.) Hatásos előadása után a „szózat” zsoldárszerű énekével fejeződött be a felejthetetlen magyar ünnepély.

A szekértábor gyékényfedeles csárdájánál, a dultyánokban (Szegeden a laczikonuhát nevezik így) és a hazai tarisznyákból a gvepen megkezdődött az „áldomás”, magától értetődik, hogy a „csigányok” sem maradtak otthon, a muzsika, a nótázás, a táncz gyönyörűségei is sorra kerültek. Délután 2 órakor még „népünnepet” is tartottak, amelyből különféle mutatványokkal a pusztaszeri „tanuló ifjuság” is vidámitóan kivette részét... Mert van iskolája is már a szeri pusztának.

A „Pusztaszeri Árpád-Egyesület” tisztikara ügyvezető elnökével, az első Árpádok szilaj magyar Becs (Becse) vitézétől leszármazó Becsey Károly dr. ügyvéd, volt szegedi országos képviselővel élén, nemcsak a honalapító Árpád fejedelem iránti országos kegyelet ápolásával, a nemzeti érzület ápolásával működik minden magyar elismerésére méltóan, hanem a pusztaszeri „monumentális” Árpád-templon felépítésének ügyét is nemsokára befejezésig viszi. Az Andrásyakkal, Széchenyikkel rokon ögróf Pallavicini Sándor, a százezer holdas pusztaszeri „birodalom” ura, a szeri monostor helyét két hold parkirozott területtel már átengedte a szent nemzeti célra, sőt megígérte további támogatását is. Bár a kormány részéről is kilátásba helyezték megfelelő, illőbb támogatást, Becsey Károly és az Árpád-Egyesület vezetősége nem várják tétlenül a „sült galambot”, az eddig őrizett pénzalapjukat, hogy Árpád fejedelem szeri-temploma felépülhessen, már legközelebb megindítandó országos quittással is előbbre viszik, erős hitelt szerint rövidesen meg is valósítják, hiszen

Dr. Becsey Károly,

v. országgyűlési képviselő,

a Pusztaszeri Árpád-Egyesület ügyvezető elnöke.

nem kerülhet olyan legutolsó gyászmagyar, aki Árpád emlékének méltó megörökítésétől megvonja, sajnálja filléréit...

... Már leáldozóra hanyatlott az őszi nap, a pusztaság széledező útjain csoportokra szakadva oszladoztak szét a szeri tábor lelkes magyar népei. Ki gyalog, ki kocsin kereste az utját hazafelé... Az őszi nap, mint áldozati tűz, piros sugárzással lobogott fel az ég peremén, midőn egyszerre csak szivelbizsergetően, lelketrezdítően felzokogott az őspogány, kevély tárogató és szeri-puszta évszázados öreg fáiról az esti szellő hűs szárnyain mélységes sóhajtás szakadt fel. Hát csak lángolj magyar puszták napja! Hát csak zokogjatok ti tárogatók! Hát csak jöjjenek azok a harczok! Árpád vezér földje, Árpád vezér temploma nem kerül idegen kézre, az Alföld magyarságát készen találják fenekedő ellenségeink... Árpád felszentelt lelke ihlette meg a szeri-pusztán — őszi naplementén — azt a csacsogó gyermekcsapatot is, amely ártatlan hangján, bátor hittel dalolni kezdte:

Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted,

Nem vész az el, ha eddig el nem vezett...

Móricz Pál.

Kutyakorbács és veronál

— Egy uriasszony tragédiája —

(Saját tudósítónktól.) Egy szomorú élet minden titkát tárja fel egy szerencsétlen asszony öngyilkossága. Szerelmében csalódott, egvedül maradt, később ismét olyan ember mellé került, aki nem érdemelte meg őszinte odaadását.

Okolicsányi Paula 1902-ben férjhez ment dr. Ernyey János nyiregyházi orvoshoz és tíz évig élt vele együtt, de 1912-ben válópert indított a beteg ember ellen. Miközben a válópör folyt, dr. Ernyey János elmebajt kapott, mire az asszony visszament hozzá és felhozta egy budapesti szanatóriumba. Az asszony lakást bérelt a Futó-utca 13. számú házában özvegy Grujmann Lajosnénál és visszavonult magányosan élt. Valahogy megismerkedett Korschitzky Miklós huszonkilenc éves mérnökkel, aki udvarolni kezdett neki és sokáig a nyomában járt, lakásán is meglátogatta.

Házasságról beszéltek, de a férfi csak futókalandra vágott. Az asszony hamarosan megtudta, hogy a mérnök másnak is udvarol, hogy kellemetlen híreket terjeszt róla, például azt, hogy apróhirdetéseket ad fel „szentiriasszony” címmel és hogy ezen az uton akar férjét fogni. Az asszonyt e híresztelések annyira elkészerítették, hogy a mérnököt kitiltotta lakásáról. A mérnök azonban többször feljött és nemrégiben Okolicsányi Paula megfenyegette, hogy ha még egyszer feljön, lelövi.

Vasárnap délután kezdődött a tragédia. Az asszony el akart menni hazulról, de a kapuban szembetalálkozott régi udvarlójával, aki egy nővel beszélgetett. Ernyeyné visszasietett a lakásba, kutyakorbácsot vett hozott és a kapu előtt megkorbácsolta a mérnököt, közben folyton ezt kiáltotta: — *Lelövöm ezt a kutya gazembert!*

Az asszonyt egy rendőr bekísérte a főkapitányságra és a mérnök feljelentette életveszélyes

A táborig misé

Várhelyi József cz. kanonok, szegedi plébános, táborig misét mond a Pusztaszeri Árpád-emléknél.

fenyegetés címén. A főkapitányságon az asszony kihallgatása késő éjszakáig tartott, azután hazabocsátották.

Éjfél után a főkapitányság központi ügyeletét értesítette egy rendőr, hogy dr. *Ernő Jánosné* veronált ivott a lakásán és hogy bevitték a Rókus-kórházba. Az öngyilkos uriasasszony a következő levelet hagyta hátra:

„Édes anyámnak! Bucsuzom tőletek, akiket igazán szerettem, de a mai nap ségényét nem bírom túlélni. Mellékelek 230 koronát, bocsászatok meg szerencsétlen Paulátoknak.“

Róth László él

— Az eltűnt férj — megszökött —

(Saját tudósítónktól.) Az abbáziai rejtély még mindig nincs megoldva. *Róth László* tabi pékmes-ter eltűnt felesége mellől, akivel mindössze csak egy napig volt együtt. A rendőrség akcióba lépett, de semmi eredményt se tudtak elérni. Gyilkosság-nak vagy balesetnek semmi nyomára se akadtak. Most aztán olyan hír érkezik *Fiuméből*, amely képes arra, hogy megoldja az utóbbi heteknek ezt az érdekes szenzációját. Minden valószínűség szerint az egynapos férj — megszökött.

Az abbáziai rendőrség a múlt héten Budapest-ről levelet kapott. A levelet egy budapesti úr írta, aláírta a pontos címét és a teljes nevét. A levél tartalma ez volt:

Értesitem a rendőrséget egy fontos adatról, amit a *Róth László* ügyében folytatott nyomozás során felhasználhatnak. Én láttam *Róth Lászlót* az eltűnés napján, hétfőn délelőtt a *Volosca* felé vezető úton menni egy úr társaságában.

A levélíró kérte, hogy a nevét tartsák titokban. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a levélíró adatai megfelelnek a valóságnak és így valószínű, hogy *Róth megszökött*.

Minden valószínűség szerint gyalog ment *Volosca*-ra, ott kocsiá ült, áthajtott *Fiuméba* és onnan az első hajón valamelyik külföldi kikötőbe hajózott.

Értesülésünk szerint a rendőrség már nyom van és ebben az ügyben a közeli napokban érdekes szenzáció fog kipattanni.

Ha a rendőr szerelmes

— Dráma a gyermek miatt —

(Saját tudósítónktól.) *Cárth András* rendőr szerelmes volt *Szalai Katalin* szobaleányba. Szép álmokat színeztek ki maguknak, csak az eköléptetésre vártak, akkor akarták megülni a lakodalmat. Egy névtelen levél azonban feldúlta a rendőr lelki nyugalmát. Valaki arról értesítette, hogy a leány multjában van valami titkolni való, egy kis kétesztendő gyermek is van.

A szerencsétlen rendőr kisetelt *Szentendrére*, ahol a leány alkalmazásban van. Nem sokáig kellett kutatni az igazságot. A leány bevallotta a dolgot és sirva panaszkolta el anyasága történetét. Ebből kifolyólag a rendőrnek afférja tamadt a leány gazdájával. Heves szóváltás tamadt köztük, amiből kifolyólag a leány gazdája a csendőrségen följelentést tett a rendőr ellen. Azzal vádolta meg, hogy a rendőr életveszélyesen megfenyegette.

A *szentendrei* csendőrség azonnal akcióba lépett. Egy őrmester jött vissza a lakásba, de mire odaértek, nem találtak sem rendőrt, sem a menyasszonyt.

A szerelmesek kimentek *Szentendre* határába és elhatározták, hogy együtt meghalnak. *Cárth* rendőr szolgálati fegyverével szíven lőtte a leányt, aki nyomban meghalt. Aztán maga ellen fordította a fegyvert és két golyót a fejébe röpített. A leány holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, a rendőrt pedig a mosonyi-utcai rendőrkórházba, ahol még mindig eszméletlenül fekszik, úgy, hogy kihallgatni eddig nem lehetett.

Az újpesti nyugták

Tömeges felfüggesztés az újpesti városházán

(Saját tudósítónktól.) Újpest város szabályrendelete értelmében minden városi tisztviselőnek három havi fizetésének megfelelő előlegre van igénye, ha fizetési előlege nincs. *Wéber József* városi aljegyző és *Löwy Vilmos* iktató pénzzsűkében voltak s minthogy más forrás nem kínálkozott, fizetési előleget szerettek volna felvenni, itt azonban az volt a bökkenő, hogy még mindkettőnek volt előzőleg felvett fizetési előleg címén tartozása s így a szabályrendelet értelmében előleget nem kaphattak. Pénzt arra sem tudtak szerezni, hogy a még tartozásban levő előleget kifizessék; abban állapodtak meg tehát a pénztári személyzettel, hogy előlegtartozásuk befizetéséről a pénztár kiállítja részükre a nyugtát, — anélkül, hogy azt befizetnék. — Így azután igazolva azt, hogy előlegtartozásban nincsenek: a kért előleget megkapják és amidőn a megszavazott előleg kifizetésre kerül, a pénztárnok a régi előleghátalékokat levonja és bevételezi. A nyugtákat meg is kapták mindketten. Természetesen sem a pénztárnok, sem az ellenőr a nyugták értékét nem könyvelte el, mert akkor egy váratlan pénztárvizsgálat esetén pénztárhányv mutatkozott volna. Vagyis a pénztár nyugtázott tényleg be nem fizett összegeket és nem könyvelt el bevételeket, amelyeknek befizetését hivatalos nyugtával igazolta.

Wéber József és *Löwy Vilmos* most már beadták előleg-kérvényüket, hozzácsatolva előleghátalékok befizetéséről szóló nyugtákat. Mielőtt azonban a tanács a kért előleget utalványozta volna, *Bánó Vince* városi főszámvevő megállapította, hogy a nyugtázott összegek a pénztári naplókban bevételezve és tényleg befizetve nincsenek. Erről haladéktalanul jelentést tett a polgármesternek, aki a vizsgálatot elrendelte. A vizsgálat folyamán a fent ismertetett tényállás mellett az is megállapított, hogy a valótlán adatokat tartalmazó nyugtákat — amelyek a kérvényekkel együtt a városi főügyész hivatalos szobájában voltak, akinek véleményvadás végett kiadattak, — nyilvánvalóan azzal a tendenciával, hogy az elkövetett szabálytalanság ezen írásos dokumentumai eltűntessenek. *Wéber József* aljegyző a főügyész távollétében magához vette. *Dr. Miklós Antal* polgármester, az előző vizsgálatot szombat este félkilenckor befejezván, *Radics David* városi pénztárnokot, *Erdély Károly* pénztári ellenőrt, *Erschinger Ignác* pénztárba beosztott aljegyzőt, *Wéber József* aljegyzőt, *Löwy Vilmos* iktatót állásuktól nyomban felfüggesztette és ellenük a fegyelmi eljárást elrendelte.

Öngyilkosság a klinikán

— Tífokzafos életunt —

(Saját tudósítónktól.) Nagy riadalom volt vasárnap délelőtt a második számú belgyógyászati klinikán, amelynek *Jendrassik* tanár az igazgatója. Egy beteg levelette magát az első emeletről és holtra zuzta magát.

Spindler Lajos 57 esztendő nyugalmazott hivatalnok szombat este jelentkezett a klinikán és kérte, hogy vegyék fel. Az orvosok megvizsgálták és konstatálták, hogy igen súlyos májbaja van. A beteget azonnal ágyba fektették és a gyógyítást megkezdődött. Vasárnap, rendes szokás szerint, az összes betegek kimentek a *Korányi-klinika* felé néző teraszra. Itt szoktak addig tartózkodni, amíg a szobákat kitakarítják, az ágyakat rendbe hozzák. Velük együtt ment ki a teraszra *Spindler Lajos* is.

Egyszerre harsány kiáltás törte meg a csendet. Mindenki odanézett. Az új beteg már átvetette magát a korlátot és elnyult testtel vágódott végig a kövezeten. Odarohantak a betegápolók, *Spindler* azonban már kiszerve-dett, meghalt.

Holttestét a boncztoni intézetbe vitték. Írást ugyan nem hagyott hátra, de ismerőseinek már régen panaszkodott, hogy ezt a nyomorúságos életet nem bírja tovább, betegnek élni nem tud, inkább a halálba menekül. A fenyegését most bevállotta.

— Gyász az udvarnál. A király *Alexandra Matild* württembergi hercegnő elhunyt alkalmából szeptember 11-től szeptember 16-ig udvari gyászt rendelt el.

— A miniszterelnök Velenczében. Gróf *Tisza István* miniszterelnök szombat este Velenczébe érkezett és a *Lidón* a „Villa Regina“-ban szállt meg. A miniszterelnök egy éhltig marad Velenczében.

— A görög-német barátkozás. *Berlinből* jelentik: A német császár abból az alkalomból, hogy a görög királyt a német hadsereg tábornagyává nevezte ki, beszédet mondott, amelyben a többek között üdvözölve a görög királyt, örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a német hadsereg tábornokainak jelenlétében személyesen adhatja át a harczterén kiérdemelt tábornagi pálcáját. *Konstantin* király válaszában meleg köszönetet mondott a nagy megtiszteltetésért, majd a tábornokokhoz fordulva kijelentette, hogy újból és nyilvánosan kívánja hangoztatni, hogy a görög hadsereg győzelmét a görög hadsereg rendkívüli hősiességén kívül azon a háborúra és hadviselésre vonatkozó elveknek köszönhető, amelyeket ő és számos tisztje sajátítottak el a berlini porosz katonai akadémián és a porosz vezérkarral való érintkezésben.

— *Báró Skerlecz* állapota. *Zágrábból* jelentik: *Báró Skerlecz* királyi biztos állapota az utóbbi napokban oly kedvezően alakult, hogy ma délután elhagyhatta a kórházat és visszatérhetett a báni palotában lévő lakására.

— *Hornig püspök jubileuma*. *Veszprémből* jelentik: *Báró Hornig* Károly bíboros 25 éves püspöki jubileumát ma ülték meg *Veszprémben*. A bíboros ünnepi miséjén a megye, a város, az egész intelligencia és a hívek nagy számban voltak jelen. Az egyházmegye papsága gyöngyöri pásztorbotot adott át a jubiláns főpápnak és egy díszalbumot. Nagyszámú üdvözlő táviratot kapott, köztük a királytól is. A bíborosnál ma délelben diszebed volt. *Veszprém* város képviselőtestülete ma rendkívüli közgyűlést tartott. Este a várost kivilágították.

— Születésnap és emlékünnep. *Komáromban*, *Beöthy Zsolt* villájában tegnap szép ünnepség volt. A házigazda születésnapjának megünneplésére illusztris társaság jelent meg. Ott voltak: *Balogh Jenő*, az igazságügyminiszter, *Darányi Ignác*, *Beöthy Pál*, *Kürthy István* főispán, *Beöthy László* családjával és sokan az íróvilág előkelőségeiből. A házigazda a születésnapot emlékünnepé avatta, amelyen *Jókai Mór* emlékének áldozott. Ebéd előtt a villa kertjében ünnepélyesen leplezték *Jókai* szobrát, melyet *Zala György* mintázott. Elhatározták, hogy *Jókai* szülei kertjének megvásárlására akciót indítanak. A halhatatlan költő itt írta első regényét.

— Az irgalmasok ünnepe. Tegnap a budapesti rendházban az irgalmasok ünnepélt rendeztek *Thuróczy Kornél* tiszteletére, abból az alkalomból, hogy őt a király közegészségügyi és emberbaráti kiváló szolgálatainak és e téren létesített nagobbszabásu alkotásainak méltánválásával a királyi tanácsosi czímmel tüntette ki. *Thuróczy* a rend beléletében is oly nagy és hervadhatatlan érdemeket szerzett, amelyeket a rendfőnökök sorában egyik sem. Az ünnepen megjelent a *Thuróczy* kormányzása alá tartozó valamennyi magyarországi és horvátországi rendház kormánytanácsosa és perjele. Reggel 9 órakor a rendház kápolnájában nagy misét mondott *Moscovits Boldizsár* kormánytanácsos, zágrábi perjel. Mise után a rend összes előljárói a rendház üléstermében gyülekeztek, ahová meghívták *Thuróczy* kir. tanácsost, a rendfőnököt, *Dr. Schick Jácint* rendi tanácsos, pécsi perjel, felolvasván a rend római védnökének, *Basilius Pomili* bíbornoknak távirati uton kifejezett szerencsekívánatait, melegen üdvözölte. *Thuróczyt* láthatóan meghatották az üdvözlések.

— Roham a magyar nyelv ellen. *Fiuméből* jelentik: A *Voce del Popolo* legutóbbi száma *durván kikel az ellen*, hogy a *Államban a szakiskolának magyar lesz a tanyelve* és csak kiegészítő nyelvenek fogják alkalmazni az olaszt. Ugyanez a lap kritizálja a *MAFT*, hétfői nemzetközi uszóversenyét is, melyet a *flumei tengeri fürdőben* fognak megtartani, vastag betűkkel kérdi, hogy *van-e magyar tenger*, mert hisz a program magyar sósvízi bajnokságot hirdet. *Magyar tenger a Voce szerint nincs, csak flumei tenger*.

— Házasság. *Máriabesnyői Lachnit* Ilonkát, máriabesnyői *Lachnit* János n. Máv főfelügyelő leányát eljegyezte gyurgyóközi *Zilahy István*, Zalaegerszeg városi rendőrkapitánya, gyurgyóközi *Zilahy Simon* a „Budapesti Hírlap“ igazgatójának fia.

Dr. Beck Béla lugosi ügyvéd szeptember hó 7-én házasságot kötött *Deutsch* Karollal.

— Vonatkisiklás. *Belfastból* jelentik: A *London-Strabane* vonalon ma kisiklott egy vonat. Egy ember életét veszítette, tizenketten megsebesültek.

— Nagy... a költő pap... püspöke, ves... dözéséből... ha... ljen ágynak... szerint — vá... lapota olya...
— Re...
jelentik: *Re...*
zelében lesz...
ris felé.

— Kün...
ből jelentik: *tével* vasár...
ment *Abbázia*...
de a gyorsan...
lyukadt és a...
szélei árokl...
tosképpen k...
árok tele vol...
vészónó any...
automobil h...
sajátkocsit...
állomásra, a...
a sok utas m...
czt késett.

— A sz...
gyarországi s...
20. és 21-én...
hát termébe...
pártgyűlést...
ség jelentés...
örzö-bizottsá...
A politikai he...
és sajtó: a) *Ruchinger* M...
6 A *Tisza*-ko...
ner *Jakab*. 6...
párt. Előadó: *...*
bizottság jeler...
pártvezetőség

— A m...
Mühlhausen...
mellét temet...
lát. A temető...
lát, amelyben...
zátartozói ír...

— Titk...
jelentik: *Az*...
a *himlő*, a la...
pedig a ragál...
melléti *Mont*...
fél éves gyer...
több nyelvü...
got, hogy a *...*
oltassa be m...

— Bales...
vasestergályos...
nosnál volt alk...
vereket ő tölt...
gatott, a pusk...
esztalgályos v...
vedett.

A világ leg...
Berlini levelez...
a világ legkiseb...
emberét, a két...
ságu *Jouvenen*...
tes szereplése n...

Nagybeteg református püspök. Fejes István, a költő pap, a tiszáninneni református egyházkerület püspöke, vesélyesen megbetegedett. Balatonfüredi fürdőszobájából hazatérve, két héttel ezelőtt Sátoraljaújhegyen ágyának esett és ma — sátoraljaújhegyi jelentés szerint — válságosra fordult az állapota. A püspök állapota olyan aggasztó, hogy már enni sem tud.

Reichelt reptelése. Wanneböl (Westfalia) jelentik: Reichelt utasával tegnap este a város közelében leszállott és ma reggel folytatta útját Páris felé.

Küry Klára újabb autóbalesete. Fiuméből jelentik: Küry Klára abbáziai nyaralása végével vasárnap reggel anyjával együtt automobilon ment Abbáziából a déli vasút Mattuglio állomására, de a gyorsan rohanó automobil egy pneumatikája kilyukadt és a gépkocsiban ülők valamennyien egy utszéli árokba zuhantak. A sziklaárokban csodálatosképpen komolyabb bajuk nem történt, mert az árok tele volt falevelekkel, csak a sofőr, meg a művésznő anyja szenvedtek kisebb sérüléseket. Az automobil hasznavehetetlen lévén, egy arra haladó parasztkocsi vitte el a művésznőt és kíséretét az állomásra, ahova csak azért érkezett idejében, mert a sok utas miatt a gyorsvonat már Fiumében 7 perccel késett.

A szociáldemokrata-párt gyűlése. A magyarországi szociáldemokrata-párt 1913. október 19., 20. és 21-én tartja meg Budapesten a régi képviselőház termében (VIII. Főherceg Sándor-utca) huszadik pártgyűlését. A pártgyűlés napirendje: 1. A pártvezetőség jelentése. Előadó: Buchinger Manó. 2. Az ellenőrző-bizottság jelentése. Előadó: Horovitz Jenő. 3. A politikai helyzet. Előadó: Garami Ernő. 4. Agitáció és sajtó; a) A pártszervezetek és az agitáció, előadó: Buchinger Manó; b) A sajtó, előadó: Farkas István. 6. A Tisza-kormány szociálpolitikája. Előadó: Wellner Jakab. 6. A külügyi politika és a szociáldemokrata párt. Előadó: Kunfi Zsigmond. 7. Az agrár-programm bizottság jelentése. Előadó: Csizmadia Sándor. 8. A pártvezetőség megválasztása. 9. Indítványok.

A mühlhauseni áldozatok temetése. Mühlhausenben vasárnap délután óriási részvét mellett temették el az örült tanító kilencz áldozatát. A temetésen a pap felolvasta a királyi táviratát, amelyben részvétét nyilvánítja a halottak hozzátartozói iránt.

Titkolják a trieszti himlőt. Triesztből jelentik: Az osztrák kikötő-városban erősen terjed a himlő, a lapok pedig semmit sem közölnek róla, pedig a ragályt mindenfelé széthurcolják. A Trieszt melletti Montfalcone-ban a napokban egy harmadfél éves gyereken konstatálták a himlőt. Görzben több nyelvű plakátokon figyelmeztetik a lakosságot, hogy a rohamosan terjedő trieszti himlő ellen oltassa be magát a városházán.

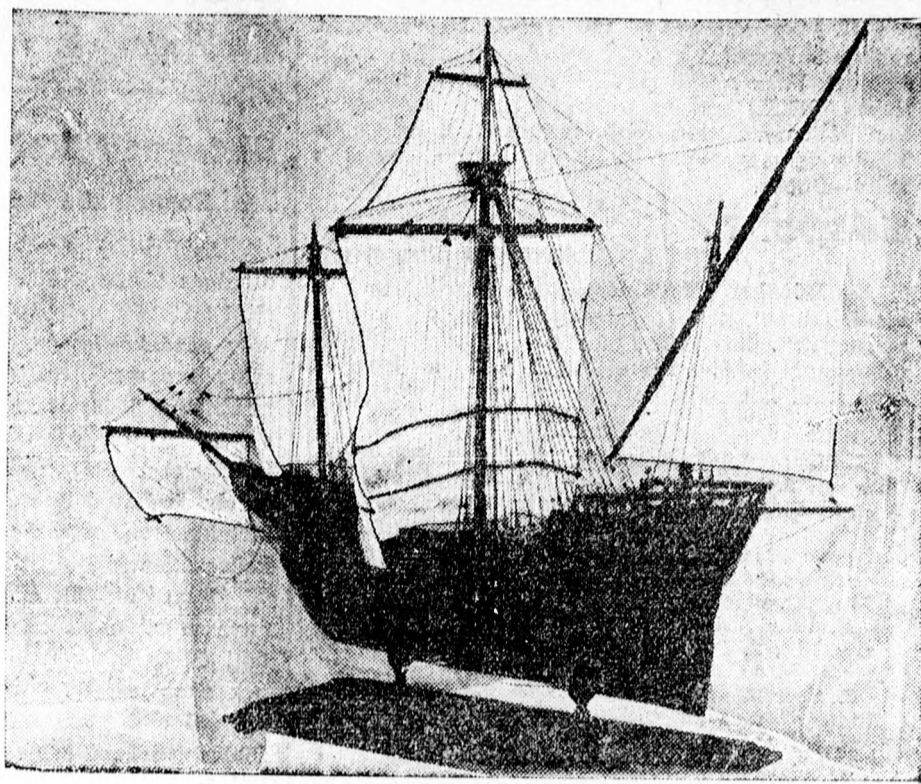
Baleset a vurstliban. Grün Pál 27 esztendő sasztergályos, Polacsék Károly czéllövőde-tulajdonosnál volt alkalmazva, a városligeti vurstliban. A fegyvereket ő töltötte. Ma egy roszdás fegyvert próbálgatót, a puská elszült és a golyó Raksonyi Artur vasztergályos vállába furódott. Súlyos sérüléseket szenvedett.

A világ legnagyobb és legkisebb embere
Berlini levelezőnk küldte ezt az érdekes képet, amely a világ legkisebb emberét, Bearsont és legmagasabb emberét, a két méter negyvenhárom centiméter nagyságú Jouverenne-t ábrázolja. A két antagonistá együtt szereplése nagy feltűnést kelt.

Kolumbus hajója

A Louvreban elhelyezett francia tengerészeti múzeum megszerezte a „San Marinal” vitorlás hajó modelljét. Ilyen volt a hajó, amelyen Kolumbusz Kristóf 1492-ben Spanyolországot elhagyta és arra az útjára indult, amely Amerika felfedezésével járt.

Orvosi hír. Dr. Szenes Zsigmond kórházi főorvos szabadságáról visszaérkezett.

Halálozás. Ungvárról jelentik: A tanítólátnak egy nagyon érdemes tagja halt meg az éjjel Lewandowsky István ungvári kincstári róm. kath. iskolai tanító személyében. Az elhunyt 79 éves volt és 55 éve működött a pályáján. Mint 16 éves ifjú végigküzdötte a szabadságharcot. A király néhány évvel ezelőtt az arany érdemkereszttel tüntette ki.

Az Omnia mai új műsora a legváltozatosabb képét nyújtja a kinematografia remekeinek. „A néma hős” című 4 felvonásos színmű, „A kis szökevény” című 2 felvonásos vígjáték és „Az utolsó órában” című 2 felvonásos helyzetkép képezik a nagyszabású műsor fénypontját.

Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívársra.

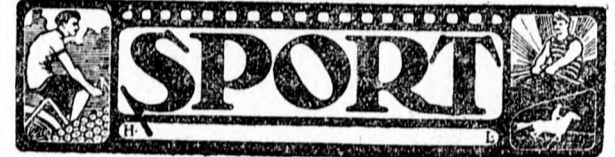

Az Operaház munkatervé. Az Operaház őszi munkatervének legkiemelkedőbb pontja a készülő Verdi-ciklus. A ciklus legelső darabja az Aida és a Traviata kerülnek színe ez alkalommal új rendezésben és a már tavaly újra rendezett Troubadour és Rigolettoval együtt így a reprirozott Verdi-darabok száma négyre emelkedik. Ezekhez kapcsolódik az egész estét betöltő Requiem előadása is. Az Aida új fordításban kerül színe, melynek munkáját Zoltán Vilmos végzi. A rendezés Hevesi Sándor munkája, míg a zenekarokat Tangó tanítja be. A főszereplők az ünnepi előadásban Környei, Medek Anna, Haselbeck Olga és Rózsa lesznek. A színház különben a műsoron rég nem szereplő Rózsalovagot ismét játékkrendjébe iktatta. Új szereplők lesznek Szende és Dalnok. A Tristan és Isolda is hoz egy új szereplőt, ki Takács elárvult szerepét, Kurvenált énekl.

Caruso Bécsben. Caruso, a legkiválóbb olasz tenorista, szeptember 10-én lép fel Bécsben az udvari operában. Caruso három este lép fel és a Carmen, Rigoletto és Bohémek tenor szerepét énekl.

A Népopera ez idei operette újdonsága a Budagyöngye szombaton és vasárnap este ismét két zsufolt házat vonzott. A pompás Ascher operette egy csapásra meghódította Budapest közönségét és gyorsan halad a népszerűség felé. Folytonos taps és kacagás kíséri a fülbeszmászó zenészeket és az újjászervezett operette ensemble stílusos játékát. A Budagyöngye sikere folytán a Népopera szeptemberi műsorán más operette nem is szerepel. A főszerepeket minden este Szover Ilona, Berky Lili, Nagy Magda, Tarnai Leona, Kunossy Ella, Gozon, Huszár, Mátrai, Ujvári, Marosfy, Faragó és Horthy játsszák.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: ERDŐS ARMAND

Embersport

Labdarugás

A vasárnapi és hétfői labdarugó mérkőzések nagyszámu közönséget vonzottak a pályákra. Két külföldi csapat szerepelt a két napon és a négy match közül háromszor mint vesztes fél hagyták el a pályát a vendégek és a negyediknél eldöntetlen volt az eredmény. A MAC 3:2 arányban győzött a DFC ellen. A sárga-kékek nagy fölényben voltak és a Bodnár, Krempelsz által rugott gólok védhetetlenek voltak. Az MTK—Viktoria match 2:1 arányban végződött a Testgyakorlók javára. Berlin bajnoksapata megüti a mi I. osztályu klasszis csapataink helyezettjeit és a mérkőzés izgalmas lefolyásu volt. Az első félidőben Rácz és Kertész II. góljaival biztosította magának az MTK a győzelmet, de szünet után a Viktoria nagy fölénybe került és a kék-fehérek jó védelmi játékaival csak egy gólt engedtek a hálójukba. Az I. osztályu bajnokságért mérkőzött az FTC a BAK csapatával és 3:2 győzte le azt. Az első félidőben a BAK már 2:0-ra vezetett, nagy fölény mellett és szünet után az FTC tizenegyes büntetőrugásokkal kiegyenlíti az eredményt, a mérkőzés utolsó perceiben Schlosser megszerzi a győztes gólt. A BTC—NSC bajnoki match 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. Az NSC újsztán védelmi játékaival érte el ezt az eredményt, amelynél Kovács hátvéd brillirozott. A Tőrekvés 2:1 arányban győzte le a 33FC csapatát a Halom-utcazi pályán. A hétfői mérkőzések eredményei a következők: MTK—III. KTYE 7:2 Hungária-uti pálya, Félidő: 2:0. A gólokat Rácz, Kertész II. és Taussig rúgták. A BTC—Viktoria 3:2 arányban végződött. A tegnapi erős mérkőzést a lábukban érezték még a berliniek és ezért kaptak ki. A BTC góljait Dobó és Horváth csinálták. A Ladányi-díj eldöntése volt a BAK—Tőrekvés match az Üllői-uti pályán és a BAK győzelmével végződött 1:0 arányban. Az FTC—DFC mérkőzés 1:1 eldöntetlen volt. Mindkét csapat fáradtan állt ki és győngye játékot produkált.

Atlétika

Kovács György, a Budapesti Egvetemi Atlétikai Club tagja, országos rekordot javított az MTE. országos atlétikai viadalán tegnap 706 centes ugrásával. Szalai Pál az MTK. kiváló képességű sprintere beállította a 100 m.-en újra az országos rekordot és Bajád (MTE.) a 3 angol mértföldes gyaloglásban szintén országos rekordot javított.

Úszás

Az abbáziai uszóverseny főbb számaint magyar uszók nyerték meg. Az egyes győztesek a következők: 100 méteres hátuszás. I. Gross (Kalsruhe) 1 p. 22 mp. — 100 méteres gyorszás. I. Beleznav (MAFC.) 1 p. 07.4 mp. — Sprintstaféta 3×50 m. I. MAFC. — Müugrás. I. Luber. — Vegves staféta. I. MAFC. — Oldaluszás (50 m.) I. Massal. — olasz 35.3 mp. — 1000 m. sós vízi bajnokság. I. Las Torres (MAC.) — Gvorsuszás (50 m.) I. Szentgróthy (MAFC.) — Melluszás (50 m.) I. Luber.

Kerékpár

( ) Magyarország 10 km-es bajnokságát vasárnap rendezte a Fővárosi Kerékpár-Egyesület, amelyet Vass Antal (MTK.) nyert meg, második Havas (MTK.) lett. Az aranykerékpárverseny győztese Tóth Gy. 50 km. motorvezetéssel. A 2000 m-es tandem-versenyt Vas-Havas-pár nyerte meg, 2-ik Spitz-Dobos.

Lóspori

Galopp-verseny

( ) Bécsben elég barátságosan kezelik egyelőre a publikumot, mert a sánszos lovak is nyernek versenyeket. Lehet, hogy ez csak izelítő, hogy később annál inkább belemászhassanak a fogadók gyomrába. Eredmények:

— Vasárnap. —

I. Mannswörthi-díj. 3000 K. 1800 m. 1. Merrimann (Painter), 2. Lord Firebrand, 3. Lekvár. Tot.: 10:43.
II. Kétévesek eladóversenye. 3000 K. 900 m. 1. Bijou (Hotar), holtversenyben második Rusticana és Champus. Tot.: 10:21, 20:25, 30:27.
III. Hadersdorfi díj. 5000 K. 2000 m. 1. Elector (Painter), 2. Bytham. Tot.: 10:12.
IV. Nagy bécsi handicap. 15.000 K. 1600 m. 1. Margale (Korb), 2. Lesbos, 3. Vivid. Tot.: 10:53, 20:40, 30:44.
V. Nyeretlen kétévesek versenye. 5000 K. 1100 m. 1. Kontras (Janek), 2. Scamp, 3. Karabella. Tot.: 10:27, 20:29, 30:37, 40:51.
VI. Szeptemberi gátverseny. 8000 K. 2400 m. 1. Andulko (Szente), 2. Rama, 3. Floresian. Tot.: 10:25, 20:27, 25:25.
VII. Handicap. 3000 K. 1000 m. 1. Thea (Podrasil), 2. Jeanne d'Arc, 3. Gondola. Tot.: 10:110, 20:65, 30:106.

— Hétfő. —

I. Nyeretlen háromévesek versenye. 3000 K. 1300 m. 1. Little Child (Gulyás), 2. Nimród, 3. Albanese. Tot.: 10:76, 20:94, 30:75.
II. Kétévesek handicapja. 3000 K. 900 m. 1. Apis (Trigg), 2. Tüntetés, 3. Déli szél. Tot.: 10:130, 20:89, 30:41, 40:46.
III. Ujonez-verseny. 8000 K. 1200 m. 1. Tocquevill (Carslake), 2. Sleipnir, 3. Confusionarius. Tot.: 10:31, 20:28, 30:46.
IV. Szeptemberi kancaverseny. 20.000 K. 1800 m. 1. Bowlí (Gulyás), 2. Angélica, 3. Mausi II. Tot.: 10:101, 20:49, 30:56.
V. Peregrin-handicap. 5000 K. 2400 m. 1. Lucifer II. (Trigg), 2. Good Luck, 3. Falso. Tot.: 10:64, 20:52, 30:54, 40:141.
VI. Turul akadályverseny. 6000 K. 4800 m. 1. Dollár (Smutny), 2. Mädchen, 3. Rebarbara. Tot.: 10:29, 20:31, 30:27.
VII. Eladók handicapja. 3000 K. 1600 m. 1. Contra (Sas), 2. Gateux, 3. General. Tot.: 10:27, 20:26, 30:31, 40:34.

( ) Alagon egy „realis“ meeting kezdődött s így természetesen, hogy a vad meglepések egymást követték. Mindamellett a publikum még most sem lért észre s a tribünöket alaposan megtöltötte.

Eredmények:

— Vasárnap. —

I. Eladók handicapja. 1800 K. 1600 m. 1. Warlock (Hlavenka), 2. Lagune, 3. Nefelets. Tot.: 144, 20:70, 40:58.
II. Rhadost-akadályverseny. 2000 K. 4000 m. 1. Nótárius (Rybnski), 2. Gredine, 3. Hüllen. Tot.: 10:58, 20:48, 30:36.
III. Kísérleti akadályverseny. 2000 K. 2300 m. 1. Digger (Szántó), 2. Robot. Tot.: 10:14.
IV. Nono-gátverseny. 1800 K. 2400 m. 1. Gread Britain (Kisváth), 2. Ti ricordi, 3. Du. Tot.: 10:46, 20:30, 30:38.
V. Szeptemberi díj. 1800 K. 1800 m. 1. Bozsánat (Wiesner), 2. Dálnok, 3. Gin Sling. Tot.: 10:45, 20:42, 30:36.
VI. Kétéves nyeretlenek eladóversenye. 1500 K. 1000 m. 1. Manczi (Konopas), 2. Szarkaláb, 3. Huszár. Tot.: 10:39, 20:26, 30:22.

— Hétfő. —

I. Kétévesek eladóversenye. 1500 K. 1000 m. 1. Keperes (Spiller), 2. Szemfény II., 3. Herzdame. Tot.: 10:240, 20:168, 40:42.
II. Rubel-akadályverseny. 2000 K. 4000 m. 1. Royal Mail (Kollár), 2. Palatin. Tot.: 10:15.
III. Gátverseny-handicap. 1800 K. 3200 m. 1. Maszeczka (Novánszki), 2. Pani Dulska, 3. Rahl. Tot.: 10:126, 20:54, 30:30.
IV. Háromévesek gátversenye. 2000 K. 2400 m. 1. Epsom (Kisváth), 2. Gyerünk csak!, 3. Deborah. Tot.: 10:44, 20:36, 30:54.
V. Szentmihályi díj. 1800 K. 3200 m. 1. P. S. (Konopas), 2. Rákóczi, 3. Kistelek. Tot.: 10:132, 20:56, 30:66.
VI. Eladó kétévesek handicapja. 1500 K. 1200 m. 1. Faluszépe (Puzster), 2. Lippa, 3. Lagune II. Tot.: 10:47, 20:32, 30:38.

(—) Az Országos Orvosszövetség tegnap tartotta meg idei kongresszusát Trencsén-Tepliczen. Főleg a községi- és körorvosok nyugdíjintézetéről, továbbá a betegpenztárak és az orvosok közötti viszony kérdéséről tárgyaltak. A nagygyűlés, melyet báró Kéthy Károly vezetett, elhatározta, hogy a jövő évi nagygyűlést Marosvásárhelyen tartja meg.

KÖZGAZDASÁG

Birtokpolitikai gazdanagygyűlés

Gróf Bethlen István az erdélyi birtokpolitikai

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által összehívott országos birtokpolitikai nagygyűlést vasárnap délelőtt tartották meg Kolozsvárott, ahol nemcsak Erdély gazdaközönsége, hanem a gazdatársadalom színe-java megjelent. A gyűlést báró Bánffy Ernő, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke nyitotta meg s hangsúlyozta megnyitóbeszédében, hogy az összejevetel célja védekezés azon tendenzia ellen, amely Erdély különféle nyelvű polgárainak földbirtoklasi viszonyait, arányait a magyarságra nézve kedvezőtlenebbé akarja tenni.

Nem óhajtják ellenségnek tekinteni a más anyanyelvű honfitársakat, de ellenfélnek kell tartani őket, mikor a birtokunkban lévő földterületnek akár természetesen, akár mesterségesen uton való állandó elhódítása reájuk bizonyul. Üdvözölve a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter küldött képviselőit, megnyitotta a gyűlést.

Az első felszólaló gróf Bethlen István volt, aki éles kritikával rámutatott az erdélyi magyar gazdatársadalom kétségbeesett helyzetére és statisztikai adatokkal igazolta be, hogy évről-évre nagyobb mértékben veszti el Erdélyben a magyarság a talajt. Ennek első sorban a mezőgazdasági hitelkérdés az oka, s ezért sürget a speciális Erdély számára egy olyan nagyszabású pénzügyi intézetet, amely megfelelő tőkével és megfelelő előrelátással a függő adósságokat konvertálni tudná.

Kifejtette továbbá, hogy a középosztály viszonyait csakis a terhek rendezése és a birtok megkötése révén lehet rendezni. Vagy a járadék birtokrendszert kell alkalmazni, vagy kisebb hitbizományokat kell engedélyezni. Beszélte még a magyar telepítési akcióiról, amelyet elégtelennek tart. Ehelvett megfelelőbbnek találná, ha a földművelésügyi kormány az erdélyi részre vonatkozó és az országos birtokpolitikai kérdéseket felölölő törvényjavaslatot dolgoztatna ki, amely szerint a kormánynak évről-évre kötelessége lenne az erdélyi birtokforgalomról a képviselőháznak beszámolni.

A javaslatot egyhangulag elfogadták, majd Meskó Pál, az Országos Titkár beszélt, aki valósággal megfenyegette a kormányt ezzel a kijelentésével: „A kormánynak kötelessége ezeket teljesíteni, mert ha akarattunkkal szembe helyezkedik, elsöpörjük. — A nagygyűléssel kapcsolatos kiállítás kedden zárják be.

Értéktérszde. A tőzsde ma az ünnep miatt zárva volt, a magánforgalomban azonban az irányzat szilárd volt, az értékek 1—2 koronával javultak. Kötötték: Magyar Bank 566.25—567. Rimamurányi 708.50—709.—, közuti vasut 641.25—643.—, Magyar Hitelrészvény 830.—830.50.

A Balkán-kiállítás. Az országos magyar kiállítási központ munkabizottsága Zsolnai Miklós főrendiházi tag elnöklésével ma délelőtt 11 órakor teljes ülést tartott az Országos Iparegylet nagy gyűléstermében. A napirenden Nagel Marcellnak az a javaslata volt, hogy a Balkán felszigeten történetekre való tekintettel Magyarország közgazdasága használja ki közgazdaságilag a Balkán felszigeten végbenem változásokat és létesítsen Balkán-kiállítást és vásárt. Gelléri Mór azt indítványozta, hogy a Kereskedelmi Múzeum rendezzen egy nagyszabású vándorkiállítást, amelylyel a Balkán városokat be lehetne járni. Többek hozzájárulása után az ülés elfogadta Gelléri Mór javaslatát.

Nagy birtokváltás. A Magyar telepítő és parcellázó bank részvénytársaság — mint értesülünk — a Szabadkán székelő Délvidéki közgazdasági bank részvénytársasággal megvásárolta a gróf Zichy Béla-féle topolyai uradalmat. A két bank az uradalom parcellázását csak a jövő tavasszal kezdi meg.

Nagy fizetésképtelenség. A holicai Gavdusek-féle gabonakereskedő-cég — mint Nyitra-ról jelentik — fizetésképtelenséget jelentett háromszáz ezer korona passzívával. A cég egyik tagja e héten ismeretlen helyre távozott. Az otthonmaradt cégtársait, Gavdusek Rafaelt letartóztatták és a nyitrai ügyészségre kísérték. A cég tagjai ellen most vannak folyamatban a foglalások. A bukásnál

kisebb-nagyobb összegekkel körülbelül 50 váltó szerepel, amelyekben az aláírások nagy része hamisnak bizonyult.

A postatakarékpénztár augusztusi forgalma. A takaréközletben 110.791 tételben elhelyeztetett 6 millió 176.222 korona 37 fillér, 59.494 tételben visszafizetett 6.107.395 korona 27 fillér és így a betétek összege 68.827 korona 10 fillérrel haladta túl a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban 1913. augusztus hó végén 111.033.827 korona 10 fillér. A betétek száma e hónapban 3013-al gyarapodott s összes számuk e hó végén 865.393. Zártta nyilvánított 2483 betét- és járadékkönyvecske. — A csekk- és clearing-üzletben 1.218.837 tételben elhelyeztetett 398.675.484 korona 29 fillér és 247.930 tételben visszafizetett 397.125.797 korona 9 fillér, ennél fogva a betétek összege 1.549.687 korona 20 fillérrel multa felül a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban 1913. augusztus hó végén 94.498.797 korona 7 fillér. A csekkzámlatulajdonosok száma e hó végén 25.184. A m. kir. postatakarékpénztár havi összeforgalma a két üzletágban 1.637.052 tétel és 808.084.899 korona 2 fillér; teljes betétálladéka pedig a hó végén 205 millió 532.624 korona 17 fillér. Az értékpapír-üzletben 1913. augusztus hó végéig kiállított 7892 járadékkönyvecske, melyekre összesen 25.341.056 korona névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve. A részjáradék-üzletben vásárolt 1913. augusztus hó végéig 2 millió 908.600 korona név. 4%-os koronajáradék.

TANÜGY

— A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségéből. A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségének igazgatósága ma délelőtt tartotta az új ciklusban első gyűlését. Mousson Géza elnök bejelentette, hogy a júliusi közgyűlés óta megfogalmazták a kérvényeket és memorandumokat a fizetésrendezés és nyugdíjügy kérdéseire vonatkozólag és e hó 12-én deputáció keretében vizik azt el a miniszterhez. Majd a Békés vármegyei Ált. Tanítóegyesület indítványára került a sor. Szól pedig az indítvány arról, hogy az egészséges népoktatási törvényeket, az iskoláknak egész vonalon való államosítását, a felekezeti hitannak az egyházak körébe való utalását és az általános emberi erkölcsen tanítását követelje a tanítóóság. Ezt a kérdést határozathozatal végett a vidéki egyesületeknek adták ki.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Az elítélt illiomtipró. A budapesti büntető törvényszék most vonja felelősségre a Btk. 232. §-ába ütköző büntett miatt Trenk Mózés szilágyosmlói származású 25 éves magánhivatalnokot, aki ez év június 30-án erkölcsellen merényletet követett el P. Róza nevű 13 éves leány ellen, aki egy vegytisztító intézetnek volt a kifizetője. Trenk Mózés álnév alatt egy ismerősének lakására csalta a leányt azzal az ürüggyel, hogy ruháját küldi el vele kivásalás végett. A leány gyanútlanul nyitott be a lakásba, mire Trenk József bezárta az ajtót és lelővéssel való fenyegetéssel megadásra kényszerítette a leányt. A zárt ajtó mögött lefolytatott tárgyalás után a bíróság Trenket a vádbeli cselekményért nyolcz hónapi börtönrre ítélte.

§ Ítélet az aradi mérgekverők ügyében. Aradról jelentik: Több napi tárgyalás után szombati éjjel ítélt az aradi esküdtszék Kaprucsnán Györgyné és Keveresán Miklósné mérgekverő asszonyok ügyében, akiket az esküdtek verdiktje alapján egyformán másfél évi börtönrre ítélték.

§ Két év egy emberéletért. Nyiregyházáról jelentik: Herczeg István uradalmi felügyelő vizsgálós közben agyonlőtte Csonka József napszámot. A nyiregyházi esküdtszék két évi fogházbüntetésre ítélte Herczegt.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap

Kiadóhivatali igazgató: ÖNTŐ GYULA

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér

Földművelésügyi Párt

Waldmann

Th

a legsz. 20 att.

PAVI

Kezdeté 1911-kor.

Viktor

Házias uri Csendes, tiszt. Mérsékelt, s

Budapest,

Bejárt: J

Oriási m

A Szinm A kis szö Vigjáték két Ezenkívül több lelt és aktualitás Ünnepeken dől

Stein RAKOC

Estfénként Kez

3 órákor Egy 11 órákor Pa

bohóza

Steinhardt és M. Éjjelután — tán

Jegyek: 10—15-ig. Üzenésben András

Szept.

10 Szerd

11 Csütö

12 Péntek

13 Szomb

14 Vasár

Kedd, 1913. szeptember hó 8-án

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

The Grazers
a legszenzációsabb variétészám és még 20 attrakció! Kezdeté 8 óraker.

PAVILLON MASCOTTE
Kezdeté 11-kor. Remek műsor! Kezdeté 11-kor.

Nemzeti Színház
Este 1/8 óraker
Az idegesek
Vigjáték 3 felvonásban.

Népopera
Este 1/8 óraker
Budagyöngye
Operett 3 felvonásban.

Király Színház
Este 8 óraker.
Buksi
Operett 3 felvonásban.

Vigszínház
Este 1/8 óraker
Támlásszék 10. szám
Énekes bohózat 3 felvonásban.

Uránia Színház
Este 1/8 óraker
Francia forradalom

ROYAL-ORFEUM
VII., Erzsébet-körút 31.
Telefon 110-22

Ma este 8 óraker legelsőórangu színházi és variété-előadás. WILLARD. Az ember, aki megnő! Megfejtethetlen tünemény! STOLZE-KING klasszikus táncszépségek. Harry Allister mimikus. 3 Waldors világjátékok. The Viollos. The Sidonias. Marg. Ismay & Girls. Nagy Endro mozija. Varadlan látogatás. Irták: S. Bassett és M. Henneguin. Don Quixote, Grünbaum és Heubergel operette. Az isköpönyög, Georges Renaud bohóság. K. Solti Hermin új nóták. Virágh Jenő mint tanagrás ember és a többi pompás új attrakció. Előadás után Royal-Sörkabarét.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók.

Csütörtökön, szeptember 11-én délután fél 4 óraker mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

ROYAL-ORFEUM
VII., ERZSÉBET-KÖRUT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 óraker a teljesen új szeptemberi favorit-műsor.

Willard
Az ember, aki megnő!
Megfejtethetlen tünemény!

Stolze-King
klasszikus táncszépségek. — Harry Allister, 3 Waldors és a többi nagyszerű új attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók. Előadás után az Royal-Sörkabaré emeleti teremben az **Nagy Endre teljesen új műsorával**!! Csütörtökön, szept. 11-én d. u. 3/4 óraker mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

Viktoria Pensio
Házias uri ellátás. — Telefon-szám: 97-60.
Csendes, tiszta szobák. Mérsékelt, szolid árak.
Budapest, VII. ker., Miksa-utca 9. szám

Fővárosi Nyári Színház
Este 1/8 óraker
A csöppség
Énekes vigjáték 3 felv.

Budapesti Színház
Este 1/8 óraker
Der. Meineidbauer

Magyar Színház
Este 8 óraker.
Az új földesur
Színmű 5 felvonásban.

FOLIES CAPRICE
Igazgatók Melefi festőművek Főrendező: Roffi Sándor Téli helyiség: VI., Révay-utca 18. — Telefon: 14-22

Az előadás kezdete 1/2 óraker. Ma újdonság! 1/10 óraker **A meggyelében.** Katonai bohóság. Irták: Sator (Ház István). Rendező Roffi Sándor. — 11 óraker. Újdonság: **Was sagen Sie zu Kärpelesz?** Posse in 1 Akt. von Josef Armin. Regie Alexander Trebitsch, továbbá az új solo-számok.

Jegyek elővételnél: a Folies Caprice téli helyiségében d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Hirsch, Andrassy-ut 19. Sopronyi, Rákóczi-ut 1. A NAP kiadóknál és Brenner nővéreknél, Paris-körút 54.

Előadás után az első emeleti Casino de Paris-ban a világ legjobb ének- és táncszámainak fellépte.

MOZGOKÉP-PALOTA
Bejárat: József-körút 31. Telefon József 1-25.

Óriási műsor Óriási műsor
A néma hős
Színmű a katona életből, 4 felvonásban

A kis szökevény | **Az utolsó órában**
Vigjáték két felvonásban | Dráma két felvonásban

Esenkivül több kitűnő vigjáték, természeti és tudományos felvételek és aktualitások. Folytatólagos előadások kezdődnek ünnepnapon délután 4 óraker, hétköznap délután 5 óraker.

Palais de Danse
VII., Szepcseu-utca 35. sz. Telefon 120-77.

Kezdeté fél 11 óraker

Szeptemberi megnyitó műsor!
Világhírű attrakciók!

Mlle LAUGTRY, a legnagyobb színpadi látványosság. **The 4 NESADONS**, eredeti zenéjelenet **The 5 BLACK CATS**, a legjobb angol-csoport. — Éjféli után táncmulatság reggelig. Kitűnő konyha. — Jegyek 3 és 2 koronáért este 9 órától kaphatók a pénztárnál. — Jegyek elővételnél kaphatók a Bárd-féle jegyirodáknál, Andrassy-ut 1. és Kossuth Lajos-ut. 4.

Az Én Ujságom
előfizetési árak:
Negyedévre K 2.50
Félévre „ „ K 5.—
Egész évre K 10.—

Singer és Wolfner
Andrassy-ut 16. sz.

Steinhardt Mulató
RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Esténként falrengető kaczagató műsor!!
Kezdeté pont 1/9 óraker.

9 óraker **Egyszer egy esztendőben**
11 óraker **Paradicsom ágyak**
bohózatok. Irták: Glinger és Taussig.

Steinhardt és Hunyadi aláger kupa. Csodás kiföldi számok. Éjféltán — tánc — cabaré — cigányzene — belépő díj nélkül.

Jegyek: 10-1-ig, 8-6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Simplon-szálloda
Rákóczi-ut és Kenyérmező-utca sarok Telefon: József 22-36
Ujjonnan átalakítva, modern, kényelmes, központi fűtéssel. Szobák 3 koronától 6 koronáig. Keleti pályaudvartól 3 perc.

ROYAL SÖRKABARÉ
VII., Erzsébet-körút 31. szám

Minden este pont éjfélok a fényes szeptemberi újdonságok

NAGY ENDRE ÚJ MŰSORA!
Fellépnek: Mezei Ilona, Kiss Cecel, Viola Giza, Jelly Margit, Werner Manó, Bársony, Csabay Zsolt, Tharyi, Arnyai, Dezsöfy, Gyenis, Marg. Ismay & Girls, Ferenczy Ella, Szatmáry Margit, Fodor Vilma, Arany Sári, Mátrai Böske, Erdélyi Ferike, Jenny Lily, Bérei Böske, Miss Clayton, Schura AnanJeff stb. stb. — Konferálás:
M. Fraknói Ilona és Békefy László.
Belépődíj 1 korona. Meleg konyha és friss sör. Virágárusítás nincs. — Éjféltán 1 órától kezdve belépődíj nélkül táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

Színházak heti műsora:

Szept.	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vár-színház	Vig-színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Főv. Nyári Színház	Uránia
10 Szerda	—	Stuart Mária	—	Villámháritó	Budagyöngye	Buksi	Az új földesur	Ihr Korporal	IdH	Monte-Carlo és a Riviera
11 Csütörtök	—	Aranyember	—	Támlásszék 10. sz.	Budagyöngye	Buksi	A két madár	Die Frau Gretl	A madarász	Japán
12 Péntek	Cremonai hegedűs és Bajazzo	Titok	—	Villámháritó	Budagyöngye	Buksi	Az új földesur	Drei Paar Schuhe	Rang és mód	Az utca bünei és arényei
13 Szombat	Pillangó hiszasszony	I. Rákosi Jenő felolvasása II. Viola	—	Tanítónő	Budagyöngye	Buksi	A farkas	Paula macht Alles	Boccaccio	—
14 Vasárnap	délután este Bajadér	Vasgyáros Viola	—	Támlásszék 10. sz. Villámháritó	Aranyeső Budagyöngye	János vitéz Buksi	A két madár Az új földesur	Die Frau Gretl Paula macht Alles	Kozáklakodalmom Boccaccio	—

50 váltó sze-
ze hamisnak

i forgalma,
zletett 6 mil-
n visszafizet-
etékek összege
visszafizetések
an 1913. au-
füllér. A bete-
s összes szá-
mítottatott 2483
és clearing-
t 398,675.484
visszafizettetett
belétek ösz-
telül a vissza-
üzletágban
rona 7 fillér,
végén 25.184.
rgalma a két
korona 2 fil-
én 205 millió
üzletben 1913.
edékkönyvecs-
névértékü ér-
részfáradek-
végeig 2 mil-
adék.

GY

egyesületek
országi Tani-
igazgatósága
első gyűlését,
gy a júliusi
rvényeket és
nyugdíjgy
deputáció
Majd a Bé-
indítványára
rról, hogy az
iskoláknak
telekezeti hit-
sát és az ál-
vetelje a ta-
l végett a vi-

SZÉK

adapesti bün-
sségre a Btk.
k Mózes szí-
ánhivatalno-
len merény-
s leány ellen,
t a kifutója-
nek lakására
hogy ruháját
gyanullanal
ef bezárta az
megadásra
mögött lefoly-
ket a vádbeli
ítelte.

ük ügyében.
s után szom-
g Kaprucsn
méregkeverő
tek verdiktje
re ítétek.

viregyházaról
gyigázó eziva-
sef napszá-
évi fogház-

S

YULA

lévre 14 korona
a 40 fillér

FÉRFIAK nemi bajait

hugyszervi bajokat, syphilit, önfertőzéstől származott idegbajokat, különösen pedig a **férfliszenesség** (impotencia) **makacs alakjait**, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionális kombinált módszerével, számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, kórházi orvos (a nemi betegek osztályán). — Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. — Levelekre díjtalan válasz. — Kiváratra gyógyszerek. **Rendelés: 9-3, este 5-7-ig. Budapest, Rákóczi-út 5a. (Lépcsőházi bejárat)**

Szabadalom-értékesítés.

Societe Anonyme de Récupération de Produits Chimiques Procédé Eiffront Bruxelles-i cég a **41802.** számú és

„Erjesztési eljárás az ammoniák-nak szerves nitrogéntartalmu anyagokból való előállítására“

ezt a magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmát gyakorlatba venni szándékozik és a célból gyárosokkal vagy iparosokkal összeköttetést óhajt. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR cég, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

GUMMI
halhólyag
valódi francia és angol gyártmány, tucatonta 2., 4., 6., 8., 10., 12., és 14. k. a tucatnál 20% engedmény.
Mintagűjtemény
25 darab különböző fűző óvószert 4 K.
NAKIRA
tűző védett valódi indiai paragummi készítmény, tucatonta 12. — kor. 3 tucatnál 20% engedmény.
Uterus-Spray női különleges 14. — korona. Pusz. Öntöz. sz. sz. rendelésre 5-10 tucatnál 20% engedmény.
Bidet vacsítványon 10. — korona és feljebb.
Irrigátor 3. — korona és feljebb.
Bemutató, átvétel, árjegyzéklet ingyen, bérmentve és fizetvéssel küld a
Magyar Orvosi Műszertár,
Budapest, VII., Rákóczi-út 32.
(A Rákóczi-körúton szemben.)

Kis hirdetések

Házasságokat

előkelő családokban diszkrétén, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő házassági irodája, Budapest, Rákóczi-út 36, első emelet 3. (Törvényszékhely bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyzve 17 évtől feljebb, hozományösszeg **legszerényebtől 600.000** koronáig. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyzve. Méltóságos tehát bizalommal fenti elismerten legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58-62. (Czégnyküli levelezés.)

Parlamentári

gyorsírók által vezetett **Első Országos Gabelberger Szakiskola.** Gyorsírás, gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. — **A Gyakorló Gyorsírók Társasága** miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. (Elnök: Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűl. gyorsíró revisor. I. gazdátó: Gyarmati Dezső, orsz. gyűl. gyorsíró. Alapítva: 1903. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos“ és „Gabelberger Szakiskola“ jelzőket megtevesztés czéljából utánozzák. Telefon 35-68.

Megnősülne

intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozománya által nagyon jó fizetéssel dotált föltétlen biztos és gondtalan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmű vállalatba részesedéssel fektetném be. Feltétlen diszkrétitást uri becsületet biztosítja. Szíves megkereséseket az „Egyetértés“ kiadóhivatalába „Házasság mielőbb“ jellegre kérek, ahol azt csakis nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszazármatom, igenlő esetben bővebb referenciákkal szolgálok.

Szégyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának v. pláne fölőbbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükör tülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős“ köré csoportosul, aki szellemes, vidám csevegésével ugyan csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete“ rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítsa! E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvön, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A **Társalgás Művészete** könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkrétén, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár“ kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, visketegységnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánénál Nagykáta, Pestmegye.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen **megnagyobbított modern higienikus új helyiségeinkben** (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalkalmasabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tanfolyamok: magyar-német helyesírás, „Kartothek“ amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. **összeadó- és számológépek** kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. **Glogowski és társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

„Stenografia“

A „Stenográfia“ Országos Gabelberger Gyorsíró- és Gépiróiskola **megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak.** (Előbb Rákóczi-ut 60.) **Fizvelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Irásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.**

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő

különlegességek kizárólagos elárusítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigó-tér 1. (királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Illca 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

A magas Kormánytól több ezer katonai fegyvert vettünk át, ennélfogva ezen kitűnő fegyvereket rendkívül előnyös árban szállíthatjuk, és pedig: **Egyszerre 8 golyóra tölthető, a legjobb ismétlő vadászfegyverek.**

- Kropatschek fegyverek:**
- 1 db teljesen jó, Kropatschek csendőrségi fegyver ... 20.—
  - 1 „ szűbb Kropatschek csendőrségi fegyver ... 25.—
  - 1 „ ideális szép Kropatschek csendőrségi fegyver ... 30.—
  - 1 „ Kropatschek szurony ... 1.—
  - 1 „ fegyverszj ... 1.—
  - 1 „ szélesebb és jobb ... 2.—
  - 1 „ derekszj tászkával ... 3.—
  - 1 „ tölténytáska ... 3.—
  - 1 „ élestitény ... 10.—
  - 1 „ vak-töltény ... 10.—
  - 1 „ csavarhúzó, nyéllel ... 40.—
  - 1 „ törővas fegyvertisztításhoz ... 20.—

Kitűnő egyenruhák Elegáns polgári ruhák Legszebb libériák

- Revolverek:**
- 1 db 7 mm jó központi revolver 5. — 6. — 7. —
  - 1 „ 9 „ „ „ „ 8. — 9. — 10. —
  - 1 „ 12 „ „ „ „ 10. — 11. — 12. —
  - 1 „ revolvertök borból „ 3. — 4. — 5. —
  - 25 „ töltény „ „ „ 1.50 1.75 2.—

Az összes fegyveralkatrészeket legelőszöbben szállítjuk.
Vizsenteladók nagy árendményben részesülnek.

Ezen fegyverek hatóságoknak, rendőrségnek, erdészeknek, mező- és erdőőröknek, vadászoknak és magánosoknak nagyon ajánlhatók, szabadizsnek is nagyon alkalmasak. — Az összes fegyverek tiszták, rozsdamentesek, katonai puskaművesek által kipróbáltak. — Fegyverárjegyzékünket kiváratra bérmentve küldjük.

Tiller Mór és Társa os. és királyi udvari egyenruha szállító
Budapest, Váci-utca 35.